

Seminaria licencjackie

19 lutego 2015

Propozycja dla II roku kognitywistyki (początek: semestr letni 2014/15)

1. dr hab. Paweł BYTNIIEWSKI,

Język – umysł – kultura;

kontakt: pbytniewski[at]poczta.umcs.lublin.pl; konsultacje: poniedziałek 11.00-13.00, p.137

OPIS: Seminarium poświęcone jest problematyce zmediatyzowanej językiem zależności między poznawczymi dyspozycjami a kulturowymi kwalifikacjami umysłu. Trychotomiczny podział: język- umysł- kultura pozwala zdać sprawę z jednej strony z kulturowych determinant ludzkiej aktywności poznawczej, a z drugiej z językowego upośrednienia tej aktywności. Dyskutowane będą koncepcje przede wszystkim z dwóch zakresów tematycznych:

A. Język – Umysł – Kultura. Kulturowe mapowanie umysłu w naukach o człowieku.

1. Językoznawstwo - hipoteza Sapira-Whorfa 2. Psychologia – narzędzie i znak w poznawczym rozwoju człowieka (L.S. Wygotski) 3. Antropologia kulturowa – „myśl nieoswojona” i „culture as language like” dwie idee symbolicznych łańcuchów kultury i umysłu (C. Levi-Strauss) 4. Etnografia mediów – Kulturowe technologie intelektu. Oralność i piśmienność a umysł.

B. Język - Umysł – Kultura. Kulturowe determinacje poznania naukowego

1. Kultury obserwacji naukowej. Naukowe technologie intelektu. 2. Historie naukowego podmiotu poznania 3. Nauka i sztuka - modele percepcji estetycznej i percepcji 4. Epistemic virtue – kultura jako przeszkoda epistemologiczna.

Wybrana literatura: Burszta W., Język a kultura w myśli etnologicznej, Wrocław 1986. Bytniewski P., Język i kultura w koncepcji E. Sapira i B. L. Whorfa [w:] Język a Kultura, tom 2, red. J. Puzynina i J. Bartmiński, Wiedza o Kulturze, Wrocław 1991. Histories of Scientific Observation, red. Daston L., Lunbeck E., Univ. Chicago Press 2011. Kovecses Z., Język, umysł, kultura. Praktyczne wprowadzenie, Kraków 2006. Leach, E., Kultura i komunikowanie, Warszawa 2010. Levi-Strauss, C., Myśl nieoswojona, Warszawa 1969, 2001. Marody M., Technologie intelektu. Językowe determinanty wiedzy potocznej i ludzkiego działania Warszawa 1987. Sapir E., Kultura, język, osobowość, Warszawa 1978. Things that Talk. Object Lessons from Art and Science, red. Daston L., New York 2008. Whorf B. L., Język, myśl i rzeczywistość, Warszawa 2002.

2. dr hab. Barbara GAWDA, prof. nadzw. (Instytut Psychologii),

Mechanizmy emocjonalne i poznawcze zachowań ludzkich

kontakt: bgawda[at]wp.pl

OPIS: tematyka seminarium obejmuje m.in. problemy:

1. Wpływ emocji na efektywność zapamiętywania
2. Percepcja smakowa a percepcja węchowa
3. Czynniki determinujące złudzenia
4. Nastawienie a percepcja obrazów wieloznacznych
5. Wpływ reprezentacji poznawczych na ocenę osób
6. Schemat dziecięcości a postrzeganie kompetencji emocjonalnych osób
7. Schemat piękna vs schemat brzydoty a percepcja innych
8. Mechanizmy i właściwości pamięci autobiograficznej
9. Pamięć węchowa: znaczenie bodźców węchowych w kodowaniu informacji

Przykładowa literatura:

1. Czerniawska E. (red.)(2005). Pamięć- zjawiska znane i nieznanne. Wwa: WSiP. 2. Gawda B. (2007). Ekspresja pojęć afektywnych w narracjach osób z osobowością antyspołeczną. Lublin: UMCS. 3. Gawda, B. (2011). Skrypty miłości, nienawiści i lęku u osób antyspołecznych. Warszawa: Difin. 4. Lewis, M., Haviland-Jones, J.M. (2005) (red.). Psychologia emocji. Gdańsk: GWP 5. Maruszewski T. (2011). Psychologia poznania, umysł i świat. Gdańsk: GWP. 6. Nęcka, E., Orzechowski, J., Szymura, B. (2006). Psychologia poznawcza. Wwa: PWN. 7. Strelau, J., Doliński, D. (2008). Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom II. Gdańsk: GWP.

3. dr hab. Piotr GIZA, *Sztuczna inteligencja i jej zastosowania, kognitywistyka nauki, filozofia informatyki*

kontakt: pgiza[-at-]bacon.umcs.lublin.pl; konsultacje: piątek 12:00-14:00, p. 237, 345 lub 142

OPIS: Sztuczna Inteligencja i jej wybrane zastosowania w różnych dziedzinach. Zagadnienia związane z zastosowaniem metod wypracowanych w ramach kognitywistyki i sztucznej inteligencji, w tym także metod programowania w języku LISP, do szeroko pojętych badań dotyczących nauki, obejmujących takie zagadnienia jak wyjaśnianie, odkrycie naukowe, czy zmiana schematów pojęciowych. Ponadto zagadnienia związane z szeroko pojętą refleksją filozoficzną nad współczesnymi i historycznymi problemami informatyki.

4. dr hab. Janusz JUSIAK, prof. nadzw.,

Elementy symbolizmu w muzyce klasycznej i współczesnej

kontakt: jjusiak[-at-]o2.pl; konsultacje: środa, 14:50-16:50, p.338

5. dr hab. Andrzej KAPUSTA,

Neurobiologiczne i społeczno-kulturowe aspekty ludzkiego poznania

kontakt: andrzej.kapusta[-at-]poczta.umcs.lublin.pl; konsultacje: wtorek 11:20-12:50 czwartek 13:00-14:30, p.339

OPIS: Tematyka seminarium:

- (a) Neurobiologiczne koncepcje zachowań
- (b) psychologiczne koncepcje wiedzy
- (c) poznanie i kultura
- (d) racjonalność i emocje
- (e) antropologia społeczna i kulturowa
- (f) filozoficzne zagadnienia psychopatologii

6. dr Jolanta KOCIUBA,

Badania jakościowe problemów psychologicznych

kontakt: jolantajaninakociuba[-at-]gmail.com

OPIS: Tematyka seminarium będzie obejmowała następujące zagadnienia:

- status danych jakościowych w naukach społecznych
- metody badań jakościowych w psychologii
- postulat łączenia analizy ilościowej z analiza jakościową danych empirycznych
- przykłady badań jakościowych w praktyce psychologicznej
- metoda biograficzna jako sposób pozyskiwania danych
- narracyjne podejście w badaniach jakościowych
- metoda teorii ugruntowanej w danych (MTU)
- fenomenologiczne podłoże badań jakościowych

Osobnym wątkiem tematycznym, proponowanym w ramach seminarium będzie badanie treściowych i formalnych właściwości struktur poznawczych.

7. dr hab. Maciej KOCIUBA,

Poznanie pojęciowe (dyskursywne) a poznanie obrazowe

kontakt: teodor[-at-]bacon.umcs.lublin.pl

8. dr Piotr KONDERAK,

Modele kognitywne zdolności językowych

kontakt: kondorp[-at-]bacon.umcs.lublin.pl; konsultacje: piątek, 11:00-12:30, p.205 (lub 104)

OPIS: Projektowanie i tworzenie modeli kognitywnych jest jedną z podstawowych metod kognitywistyki. Modelowanie języka naturalnego wymaga charakterystyki różnych jego aspektów: od syntaktyczno- formalnego (np. gramatyki formalne w lingwistyce obliczeniowej) poprzez reprezentacje i procesy psychologiczne, realizujące je struktury neuronalne aż po czynniki zewnętrzne w stosunku do systemu poznawczego (np. społeczno-pragmatyczne: Langacker, Tomasello). Szczególnie istotny jest w tym kontekście problem modelowania znaczeń wyrażen języka naturalnego.

Tematyka tegorocznego seminarium obejmuje również problemy ewolucji systemów komunikacji (systemów znakowych i języka naturalnego)

9. dr Hubert KOWALEWSKI (Instytut Anglistyki),

Semiotyka użytkowa w reklamie i wzornictwie

kontakt: hubert.kowalewski[at]poczta.umcs.lublin.pl; konsultacje: wtorek, 12:00-13:00 środa, 14:30-15:30

OPIS: Celem seminarium jest zapoznanie studentów z kognitywnymi metodami analiz w obrębie semiotyki ze szczególnym uwzględnieniem tekstów reklamowych i wytworów wzornictwa przemysłowego. Narzędziami wykorzystywanymi podczas seminarium będą teoria metafor i metonimii pojęciowych George'a Lakoffa i Marka Johnsona oraz teoria amalgamatów konceptualnych Gillesa Fauconniera i Marka Turnera.

10. dr hab. Andrzej ŁUKASIK, prof. nadzw.,

Umysł a mechanika kwantowa

kontakt: lukasik[at]bacon.umcs.lublin.pl; konsultacje: czwartek, 14:00-16:00 p. 337

OPIS: Tematem seminarium jest zagadnienie umysłu i świadomości rozważane w związku z rezultatami mechaniki kwantowej. Proponowane są trzy grupy zagadnień:

- (a) Zagadnienie roli świadomości obserwatora w interpretacjach mechaniki kwantowej
- (b) Kwantowa teoria świadomości
- (c) Zastosowanie elementów formalizmu mechaniki kwantowej do modelowania procesów poznawczych (Quantum Cognition)

Materiały do zajęć (prezentacje z wykładów, dodatkowa literatura oraz linki do różnych stron internetowych związanych z filozoficznymi zagadnieniami nauk przyrodniczych) znajdują się na stronie internetowej: <http://bacon.umcs.lublin.pl/~lukasik/>

11. dr hab. Cezary MORDKA,

Świadomy umysł: struktura, funkcje, działanie. Perspektywa filozoficzno-kognitywistyczna

kontakt: cemordka[at]poczta.onet.pl; konsultacje: środa, 13:30-14:30, 19:30-20:30, p.235

OPIS: Obszarem badawczym któremu poświęcone jest seminarium stanowi umysł pojmowany jako podsystem psychiki (będącej układem sterującym zachowaniem ludzkim). Problematyka psychiki powiązana jest z zagadnieniem temperamentu, osobowości, płciowości i czynnika wieku. Z kolei kwestie dotyczące samego umysłu obejmują: pochodzenie umysłu (perspektywa ewolucjonistyczna), funkcje (rozwiązywanie problemów adaptacyjnych, tworzenie kultury), a także strukturę (podstawowe moduły, tzw. problem psychofizyczny, zagadnienie wolności). Najogólniejszym filozoficznym założeniem przyjmowanej perspektywy jest transgresyjna koncepcja człowieka utrzymana głównie w perspektywie naturalizmu filozoficznego (antysupranatalizmu) i kognitywizmu ewolucyjnego (D.Dennett S.Pinker i inni) lecz otwarta na współczesne tendencje w filozofii i kognitywistyce.

12. dr hab. Zbysław MUSZYŃSKI, prof. nadzw.,

Znaki: czym są i jak działają

kontakt: zmuszyn[at]bacon.umcs.lublin.pl; konsultacje: poniedziałek, 16:30-17:30 czwartek, 16:30-17:30

OPIS: Seminarium obejmuje problemy:

- (a) funkcjonowanie znaków w rzeczywistości kulturowej;
- (b) umysłowe i neuronalne podstawy powstawania, rozumienia komunikatów w różnych kodach i językach;
- (c) reprezentowanie/mówienie o świecie: pojęcia, schematy, metafora, narracja, retoryka;
- (d) współczesne koncepcje i teorie semiotyczne.

13. dr hab. Andrzej NOWAKOWSKI,

Pragmatyka wypowiedzi potocznych

kontakt: andnow[at]bacon.umcs.lublin.pl; konsultacje: środa, 12:30-13:30

14. dr Marcin TRYBULEC,

Umysł i jego narzędzia. Poznawcze konsekwencje materialnych artefaktów i praktyk kulturowych

kontakt: marcin.trybulec[at]umcs.pl; konsultacje:

Głównym celem seminarium jest przeprowadzenie studiów dotyczących poznawczego znaczenia technologii: tj. materialnych artefaktów i praktyk kulturowych. Podczas seminarium studenci zapoznają się ze współczesnymi badaniami prowadzonymi w nurcie „poznania usytuowanego”, „umysłu rozszerzonego”, antropologii mediów i komunikacji oraz neuroantropologii. Studenci będą śledzić poznawcze oddziaływanie technologii na poziomie indywidualnym, społecznym i kulturowym. Zapoznają się również z konsekwencjami pojęciowymi i psychologicznymi wykorzystywania materialnych artefaktów. Drugim, równie ważnym, celem seminarium jest wprowadzenie podstawowych pojęć i zasad pisania pracy dyplomowej. Student zdobędzie wiedzę na temat formalnej budowy prac dyplomowych oraz standardowych sposobów budowania argumentacji. Student nabyte umiejętności w zakresie różnych metod robienia notatek, streszczeń i recenzji z przeczytanych tekstów naukowych.

15. dr hab. Grzegorz WÓJCIK (Instytut Informatyki),

Seminarium neuroinformatyki

kontakt: gmwojck[-at-]gmail.com; termin seminarium: wtorek, 13:00-14:30, Instytut Informatyki

OPIS: Na seminarium będzie poruszana problematyka biocybernetyki, neuroinformatyki, telemedycyny i inżynierii biomedycznej. Studenci kognitywistyki będą mieć okazję do zetknięcia się z zagadnieniami psychologii eksperymentalnej i analizy danych elektroencefalograficznych metodami informatycznymi. Z drugiej strony zapewniona zostanie możliwość rozwoju w kierunku neuronauki obliczeniowej i modelowania fragmentów mózgu. Zapewnimy możliwość podejścia do zagadnień zarówno od strony humanistycznej jak i inżynierskiej.